

ВАРДАР АД - Градско

**ИЗВЕШТАЈ НА НЕЗАВИСНИОТ РЕВИЗОР
И
КОНСОЛИДИРАНИ
ФИНАНСИСКИ ИЗВЕШТАИ ЗА
ГОДИНАТА КОЈА ЗАВРШУВА НА
31 ДЕКЕМВРИ 2018 ГОДИНА**

Скопје, јули 2019

СОДРЖИНА	Страна
Извештај на независниот ревизор	1-3
Консолидирани финансиски извештаи	
Консолидиран Биланс на успех	4
Консолидиран Извештај за сеопфатна добивка	5
Консолидиран Извештај за финансиска состојба	6
Консолидиран Извештај за паричните текови	7
Консолидиран Извештај за промените во главнината	8
Белешки кон консолидираните финансиските извештаи	9-36
Додатоци	
Додаток 1- Законска обврска за составување на консолидирана годишна сметка и годишен извештај за работење	
Додаток 2- Консолидирана Годишна сметка	
Додаток 3- Годишен Извештај за работење	

**ИЗВЕШТАЈ НА НЕЗАВИСНИОТ РЕВИЗОР
ДО
АКЦИОНЕРИТЕ НА
ВАРДАР АД - Градско**

Извештај за посебните финансиските извештаи

Ние извршивме ревизија на приложените посебни финансиски извештаи на ВАРДАР АД – Градско (Друштвото), кои што го вклучуваат Извештајот за финансиска состојба заклучно со 31 декември 2018 година, како и Билансот на успех, Извештајот за сеопфатна добивка, Извештајот за промени во главнината и Извештајот за парични текови за годината која завршува тогаш и прегледот на значајните сметководствени политики и други објаснувачки белешки.

Одговорност на раководството за финансиските извештаи

Раководството на Друштвото е одговорно за подготвување и објективно презентирање на овие финансиски извештаи во согласност со сметководствените стандарди прифатени во Република Македонија, и интерната контрола којашто е релевантна за подготвување и објективно презентирање на финансиски извештаи кои се ослободени од материјално погрешно прикажување, без разлика дали е резултат на измама или грешка.

Одговорност на ревизорот

Наша одговорност е да изразиме мислење за овие финансиски извештаи, врз основа на нашата ревизија. Ние ја спроведовме нашата ревизија во согласност со Законот за ревизија и Меѓународните стандарди за ревизија прифатени и објавени во Службен Весник на Република Македонија (79/2010). Тие стандарди бараат да ги почитуваме етичките барања и да ја планираме и извршиме ревизијата за да добиеме разумно уверување за тоа дали финансиските извештаи се ослободени од материјално погрешно прикажување.

Ревизијата вклучува извршување на постапки за прибавување на ревизорски докази за износите и обелоденувањата во финансиските извештаи. Избраните постапки зависат од расудувањето на ревизорот, вклучувајќи ја и проценката на ризиците од материјално погрешно прикажување на финансиските извештаи, без разлика дали е резултат на измама или грешка. Кога ги прави тие проценки на ризикот, ревизорот ја разгледува интерната контрола релевантна за подготвувањето и објективното презентирање на финансиските извештаи на Друштвото за да обликува ревизорски постапки кои што се соодветни во околностите, но не за целта на изразување на мислење за ефективност на интерната контрола на Друштвото. Ревизијата исто така вклучува и оценка на соодветноста на користените сметководствени политики и на разумноста на сметководствените проценки направени од страна на менаџментот, како и оценка на севкупното презентирање на финансиските извештаи. Ние веруваме дека ревизорските докази кои што ги имаме прибавено се достатни и соодветни за да обезбедат основа за нашето ревизорско мислење.

**ИЗВЕШТАЈ НА НЕЗАВИСНИОТ РЕВИЗОР (Продолжение)
ДО
АКЦИОНЕРИТЕ НА
ВАРДАР АД - Градско**

Основи за мислење со резерва

- а. Како што е прикажано во белешката 16 кон финансиските извештаи, со состојба на 31 декември 2018 година, Друштвото има евидентирано недвижности, постројки и опрема со сегашна вредност во износ од 88,396 илјади МКД (2017: 76,301 илјади МКД). Со оглед на фактот дека до денот на изготвување на овие финансиски извештаи, Друштвото нема извршено евидентирање на објективната (пазарна) вредност на истите согласно со МСС 16, ние не бевме во можност да се стекнеме со разумно уверување во вредноста на недвижностите, постројките и опремата.
- б. Како што е објаснето и прикажано во белешките 3.11. и 15 кон финансиските извештаи, со состојба на 31 декември 2018 година, Друштвото има евидентирано биолошки средства (насади и стада) во нето износ од 26,595 илјади МКД (2017: 35,528 илјади МКД). Со оглед на фактот дека Друштвото ја нема утврдено веродостојно и целосно објективната вредност на овие средства како што се бара според МСС 41, ние не бевме во можност да се стекнеме со разумно уверување во однос на тоа дали сметководствената вредност ја одразува нивната објективната вредност.
- в. Како што е објаснето и прикажано во белешката 20 кон финансиските извештаи, со состојба на 31 декември 2018 година, Друштвото има побарувања во вкупен износ од 63,406 илјади МКД, при што во рамките на овие побарувања постојат побарувања во износ од 16,226 илјади МКД кои се доспеани повеќе од една година и 34,652 илјади МКД кои се доспеани повеќе од три години или вкупно 50,878 илјади МКД, не се утужени и за истите не е евидентирана соодветна исправка на вредност.

Мислење со резерва

Според нашето мислење, освен за ефектите од погоре наведените точки, кои ги има и доколку ги има, посебните финансиски извештаи ја презентираат објективно, од сите материјални аспекти, финансиската состојба на ВАРДАР АД – Градско заклучно со 31 декември 2018 година, како и неговата финансиска успешност и неговите парични текови за годината која што завршува тогаш во согласност со сметководствените стандарди прифатени во Република Македонија.

**ИЗВЕШТАЈ НА НЕЗАВИСНИОТ РЕВИЗОР (Продолжение)
ДО
АКЦИОНЕРИТЕ НА
ВАРДАР АД - Градско**

Обрнување на внимание

Без дополнително да го квалификуваме нашето мислење, обрнуваме внимание на:

- а. белешката 16 кон финансиските извештаи, во која е наведено дека Друштвото располага со значен број на недвижности (објекти) кои се наоѓаат на различни локации при што за еден дел од нив сопственоста според имотните или поседовни листови е на Република Македонија, додека Друштвото е корисник на истите. Ваквата состојба, според Друштвото произлегува од сеуште нецелосно регулираните имотно-правни односи.
- б. белешката 2.4 кон финансиските извештаи, во која е наведено дека со состојба на 31 декември 2018 година, Друштвото има акумулирани вкупни тековни средства во износ од 102,387 илјади МКД, како и вкупни тековни обврски во износ од 566,777 илјади МКД односно негативна разлика во корист на обврските во износ од 464,390 илјади МКД. Во рамките на тековните обврски Друштвото има обврски за заеми од сопственикот Репро оне лимитед во износ од 415,075 илјади кои доспеваат за плаќање во текот на 2019 година. На седницата на Собранието на Друштвото, одржана во април 2019 година, донесена е Одлука за зголемување на основната главнина на Друштвото со втора емисија на обични акции. Со оваа емисија се издаваат 1,265,423 обични акции со номинална вредност од 5,11299 ЕУР по акција, или вкупно номинална вредност во износ од 6,470,095.14 ЕУР во денарска противвредност по среден курс на НБРСМ или вкупно 398,608 илјади МКД. Новите акции се издаваат со цел зголемување на капиталот на Друштвото и обезбедување на парични средства за враќање на заемот што Друштвото го има земено од Репро Оне Лимитед. На овој начин вкупните тековни обврски на Друштвото се намалуваат за износ од 398,608 илјади МКД и би изнесувале 168,169 илјади МКД. Сите овие факти, и покрај намалувањето на обврските во 2019 година преку емисијата на нови акции, го доведуваат Друштвото во значајна идна неизвесност во можноста за редовно работење.

Извештај за други правни и регулативни барања

Раководството на Друштвото е исто така одговорно за подготвување на годишниот извештај за работата во согласност со член 384 од Законот за трговски друштва. Наша одговорност во согласност со Законот за ревизија е да известиме дали годишниот извештај за работата е конзистентен со годишната сметка и финансиските извештаи за годината која завршува на 31 декември 2018 година. Нашата работа во однос на годишниот извештај за работата е извршена во согласност со МСР 720 и е ограничена на известување дали историските финансиски информации прикажани во годишниот извештај за работата се конзистентни со годишната сметка и ревидираните финансиски извештаи.

Годишниот извештај за работата е конзистентен, од сите материјални аспекти, со годишната сметка и ревидираните посебни финансиски извештаи на ВАРДАР АД – Градско за годината која завршува на 31 декември 2018 година.

Скопје, __ јули 2019 година

Овластен ревизор

Гоце Христов

Управител и Овластен ревизор

Антонио Велјанов

	<u>Белешка</u>	<u>2018 (000) МКД</u>	<u>2017 (000) МКД</u>
Приходи од продажба	8	122,096	116,993
Останати оперативни приходи	9	44,928	30,218
Промена на вредноста на биолошките средства	15	932	3,283
Промени во залихи на готови производи и производство во тек		(900)	(1,845)
Употребени суровини и материјали	10	(47,843)	(37,028)
Трошоци за вработени	11	(56,549)	(53,699)
Амортизација	15;16	(7,299)	(8,166)
Останати оперативни расходи	12	(75,019)	(63,406)
ОПЕРАТИВНА ДОБИВКА (ЗАГУБА)		(19,654)	(13,650)
Приходи (расходи) од финансирање	13	(12,747)	22,201
ДОБИВКА (ЗАГУБА) ПРЕД ОДАНОЧУВАЊЕ		(32,401)	8,551
Расход за данок од добивка	14	-	-
ДОБИВКА (ЗАГУБА) ЗА ПЕРИОДОТ		(32,401)	8,551

**Извршен Директор
Марија Ајтова**

ВАРДАР АД - Градско
КОНСОЛИДРАН ИЗВЕШТАЈ ЗА СЕОПФАТНА ДОБИВКА
за годината која завршува на 31 декември

Белешка	2018 (000) МКД	2017 (000) МКД
Нето добивка (загуба) за периодот	(32,401)	8,551
Останата сеопфатна добивка:		
Ревалоризација на НПО	-	-
Ревалоризација на вложувања расположливи за продажба до нивна објективна вредност	-	-
Курсни разлики од преведување на странски валути	-	-
Вкупно останата сеопфатна добивка	-	-
ВКУПНА СЕОПФАТНА ДОБИВКА (ЗАГУБА) ЗА ПЕРИОДОТ	(32,401)	8,551

ВАРДАР АД - Градско
КОНСОЛИДИРАН ИЗВЕШТАЈ ЗА ФИНАНСИСКАТА СОСТОЈБА на ден 31 декември

	<u>Белешка</u>	<u>2018</u> <u>(000) МКД</u>	<u>2017</u> <u>(000) МКД</u>
СРЕДСТВА			
Нетековни средства			
Недвижности, постројки и опрема	16	88,396	76,301
Биолошки средства	15	26,895	35,828
Аванси за материјални средства	17	1,826	1,826
Гудвил	18	350	350
Вкупно нетековни средства		117,467	114,305
Тековни средства			
Залихи	19	18,634	14,357
Биолошки средства (земјоделско производство)	15	16,683	18,462
Побарувања од продажба	20	63,199	68,920
Дадени аванси на добавувачи	20	393	345
Останати тековни средства	21	3,137	5,122
Парични средства	22	341	479
Вкупно тековни средства		102,387	107,685
ВКУПНО СРЕДСТВА		219,854	221,990
ГЛАВНИНА И ОБВРСКИ			
Главнина			
Акционерски капитал	23	37,023	37,023
Резерви		6,423	6,423
Ревалоризациона резерва		632	632
Акумулирана загуба		(393,312)	(360,914)
Вкупно главнина		(349,234)	(316,836)
Нетековни обврски			
Долгорочни кредити и позајмици	24	2,311	12,102
Вкупно нетековни обврски		2,311	12,102
Тековни обврски			
Обврски спрема добавувачи	25	94,611	108,403
Краткорочни кредити и позајмици	26	34,270	1,190
Тековна доспеаност на долгорочните обврски	24	415,075	391,911
Останати тековни обврски и ПВР	27	22,821	25,220
Вкупно тековни обврски		566,777	526,724
Вкупно обврски		569,088	538,826
ВКУПНО ГЛАВНИНА И ОБВРСКИ		219,854	221,990

ВАРДАР АД - Градско
КОНСОЛИДИРАН ИЗВЕШТАЈ ЗА ПАРИЧНИТЕ ТЕКОВИ
за годината која завршува на 31 декември

	Белешка	2018 (000) МКД	2017 (000) МКД
Парични текови од оперативни активности			
Добивка (загуба) пред оданочување		(32,401)	8,551
Усогласување за:			
Амортизација на НПО	16	5,329	5,711
Амортизација на биолошки средства	15	1,970	2,455
Расходи (приходи) од камати, нето	13	4,687	5,794
Нереализирани курсни разлики од кредити	13	9,448	30
Приходи од отпис на обврски	9	(10,096)	(2,010)
Приходи од проценка на биолошки средства	15	(932)	(2,174)
Капитална добивка/загуба од продажба на НПО		-	-
Неотпишана сегашна вредност на расходовани основни средства	16	-	285
Усогласувања		(9)	-
Отпис на побарувања	12	7,248	-
Расходи од кусоци и штети на средства	12	2,288	2,425
Добивка (загуба) пред промени во обртни средства		(12,468)	21,067
Побарувања од продажба		(1,527)	25,594
Дадени аванси		(48)	(78)
Останати тековни средства и АВР		1,985	17,276
Залихи и недовршено земјоделско производство		(2,498)	(602)
Обврски од добавувачи		(3,696)	(38,201)
Останати тековни обврски и ПВР		(2,399)	1,433
Нето пари употребени во работењето		(20,651)	26,489
Платена камата		-	-
Платен данок од добивка		-	-
Нето парични текови од оперативни активности		(20,651)	26,489
Парични текови од вложувачки активности			
Примени камати	13	-	-
Набавки на биолошки средства	15	(61)	(1,109)
Продажби на биолошки средства	15	5,668	4,582
Набавки на нематеријални средства		(360)	(360)
Набавки на недвижности, постројки и опрема	16	(17,052)	(1,585)
Нето парични текови од вложувачки активности		(11,805)	1,528
Парични текови од финансиски активности			
Искористени (вратени) кредити, нето	24;26	32,318	(27,990)
Нето парични текови од финансиски активности		32,318	(27,990)
Нето зголемување (намалување) на парични средства		(138)	27
Парични средства на почетокот на годината	22	479	452
Парични средства на крајот од годината	22	341	479

ВАРДАР АД - Градско

КОНСОЛИДИРАН ИЗВЕШТАЈ ЗА ПРОМЕНИ ВО ГЛАВНИНАТА за годината која завршува на 31 декември

	Обични акции		Резерви	Ревалориз ациона резерва	Акумулирана добивка (загуба)	Вкупно главнина
	Број на Акции	Износ				
Во (000) МКД						
Состојба на 1 јануари 2017	118,800	37,023	6,423	632	(369,465)	(325,387)
Сеопфатна добивка (загуба):						
Загуба за финансиската година	-	-	-	-	8,551	8,551
Вкупно сеопфатна добивка (загуба)	-	-	-	-	8,551	8,551
Промени со сопствениците:						
Издадени акции	-	-	-	-	-	-
Состојба на 31 декември 2017	118,800	37,023	6,423	632	(360,914)	(316,836)
Сеопфатна добивка (загуба):						
Добивка за финансиската година	-	-	-	-	(32,401)	(32,401)
Вкупно сеопфатна добивка (загуба)	-	-	-	-	(32,401)	(32,401)
Промени со сопствениците:						
Останати усогласувања	-	-	-	-	3	3
Состојба на 31 декември 2018	118,800	37,023	6,423	632	(393,312)	(349,234)

1. Основни податоци и дејност

1.1. Дејност

Основната дејност на акционерското друштво ВАРДАР АД - Градско (во понатамошниот текст Друштвото или Групацјата) е производство и промет на земјоделски и сточарски производи.

1.2. Организација и раководење

Функционално, Групацјата е организирана на следниот начин:

- РЕ Градско,
- РЕ Ногаевци,
- РЕ Аеродром,
- РЕ Бадеми,
- РЕ Рамниште,
- РЕ Чичево,
- РЕ Праскарник,
- РЕ Оранжерији,
- РЕ Овчарство и
- РЕ Администрација

1.3. Вработени

Вкупниот број на вработени со 31 декември 2018 година изнесува 154 вработени (31 декември 2017 година: 173).

1.4. Управување

Согласно Статутот на Друштвото, управувањето и раководењето на Друштвото се одвива преку:

- Собрание на Друштвото и
- Одбор на Директори од 4 члена, од кои 1 Извршен и 3 Неизвршни членови

1. Основни податоци (Продолжение)

1.5. Договор за долгогодишен закуп на земјиште и пасишта

Друштвото ги има склучено следните долгорочни договори:

- договор за долгорочен закуп на земјоделско земјиште склучен со Република Македонија преку Министерството за земјоделство, шумарство и водостопанство за користење на површина од 3,484 ха 14 ари и 98 м² од 05.05.2004 година. Договорот е склучен за период од 30 години. Закупнината за земјиштето треба да почне да се плаќа по 4 години, а висина на истата изнесува: а) 100 кгр по ха пченица за ридско планинско подрачје и б) 300 кгр по ха за останато земјиште. Во 2012 година е склучен Анекс бр 4 со кој вкупната површина за користење се намалува на 2076 ха, 25 ари и 27м² од кои останати површини се 882 ха, 88 ари и 72 м². На 16.07.2014 година, склучен е Анекс бр.5 кон основниот договор за долгорочен закуп, според кој вкупната површина за користење се намалува на 2,700 ха 00 ари 42 м². На 23.09.2017 година, склучен е Анекс кон основниот договор според кој вкупната површина за користење се намалува на 2,054 ха 18 ари 80м².
- договор за долгорочен закуп на земјоделско земјиште склучен со Република Македонија преку Министерството за земјоделство, шумарство и водостопанство за користење на површина од 24 ха 35 ари и 14 м² од 04.11.2014 година. Договорот е склучен за период од 30 години. Вкупната годишна закупнина изнесува 119 илјади МКД. На 26.05.2016 година, склучен е Анекс договор кон основниот договор за долгорочен закуп на земјоделско земјиште, со кој се вкупната површина на користење е поделена по катастарски параметри (катастарска општина, место, имотен лист, број на катастарска парцела, култура, класа, површина, закупнина и намена).
- договори за користење на пасишта склучени со ЈП за пасишта - Скопје за користење на пасишта со капацитет за 17,700 грла на стока. Договорите се склучени за период од 10 години, почнувајќи од 15.05.2007 до 15.05.2017 година. Цената на закупнината изнесува 50 денари од грло.

2. Основа за составување на финансиски извештаи

2.1. Основ за подготовка на финансиските извештаи

Консолидираните финансиски извештаи, дадени на страниците од 4 заклучно со страница 36, се составени во согласност со Меѓународните стандарди за финансиско известување (МСФИ) објавени во Република Македонија во Правилникот за сметководство (Сл.Весник 159/2009) и применливи од 1 јануари 2010 година.

Консолидираните финансиски извештаи се подготвени со состојба на и за годините кои завршуваат на 31 декември 2018 и 2017 година. Тековните и споредбените податоци во финансиските извештаи се дадени во илјади денари (000 МКД). Онаму каде што е потребно, споредбените податоци се прилагодени и усогласени со цел да одговараат на извршената презентација во тековната година.

2. Основа за составување на финансиски извештаи (Продолжение)

2.2. Основни сметководствени методи

Консолидираните финансиски извештаи се составени врз основа на методот на набавна вредност, освен за биолошките средства (стадо) кои се признаени според нивната објективна (пазарна) вредност.

2.3. Принципи на консолидација

Консолидацијата на финансиските извештаи на друштвата е извршена на следниот начин:

- Прво, се собираат поединечно салдата на сите позиции на средствата, обврските, капиталот, од билансот на состојба на 31 декември, како и приходите и расходите, од билансот на успех;
- Второ, во целост се елиминираат салдата на побарувањата и обврските на 31 декември, кои произлегуваат од трансакции меѓу друштвата во рамките на групацијата;
- Трето, во целост се елиминираат салдата на вложувањата на матичното друштво во зависните друштва (подружници) со состојба на 31 декември и салдото на делот од капиталот на тие друштва, кој се однесува на тие вложувања, а остатокот на капиталот, е прикажан во консолидираниот биланс на состојба како малцинско учество;
- Четврто, во целост се елиминираат приходите и расходите кои произлегуваат од трансакции меѓу друштвата во рамките на Групацијата.

2.4. Подружници

Подружници се правни лица каде што матичното друштво има контрола врз финансиските и деловните политики и поседува контрола над гласачката сила (над 50%) во тие друштва. Постоенето на и ефектот од поседувањето на гласачката сила се зема во предвид при одредувањето на тоа дали Друштвото има контрола над тие правни лица. Вложувањата на Друштвото во подружниците се евидентирани во посебните финансиски извештаи на Друштвото според нивната набавна вредност.

Подружниците се целосно консолидирани во моментот на воспоставување на контрола над истите од страна на Друштвото. Подружниците се исклучуваат од консолидација во моментот на престанок на контрола од страна на Друштвото.

Приложените консолидирани финансиски извештаи ги вклучуваат финансиските извештаи на матичното друштво и на следните подружници:

	<u>2018</u>	<u>2017</u>
	% на	% на
	<u>учество</u>	<u>учество</u>
Бистра Аспром ДООЕЛ	100.00%	100.00%

2. Основа за составување на финансиски извештаи (Продолжение)

2.5. Користење на проценки и расудувања

При подготвувањето на овие финансиски извештаи Друштвото применува одредени сметководствени проценки. Одредени ставки во финансиските извештаи кои неможат прецизно да се измерат се проценуваат. Процесот на проценување вклучува расудувања засновани на последните расположливи информации.

Проценки се употребуваат при проценување на корисниот век на употреба на средствата, објективната вредност на побарувањата односно нивната ненаплатливост, застареноста на залихите, објективната вредност на вложувањата расположливи за продажба и сл.

Во текот на периодите одредени проценки може да се ревидираат доколку се случат промени во врска со околностите на коишто била заснована проценката или како резултат на нови информации, поголемо искуство или последователни случувања.

Ефектите од промените во сметководствените проценки се вклучуваат во утврдувањето на нето добивката или загубата во периодот на промената и или во идните периоди доколку промената влијае и на двете.

2.6. Континуитет во работењето

Финансиските извештаи се изготвени врз основа на претпоставката за континуитет во работењето односно дека Друштвото ќе продолжи да работи во догледна иднина. Друштвото нема намера, ниту потреба да го ликвидира или материјално да го ограничи опсегот на своето работење. Со состојба на 31 декември 2018 година, Друштвото има акумулирани вкупни тековни средства во износ од 102,387 илјади МКД, како и вкупни тековни обврски во износ од 566,777 илјади МКД односно негативна разлика во корист на обврските во износ од 464,390 илјади МКД.

Во рамките на тековните обврски Друштвото има обврски за заеми од сопственикот Репро Оне лимитед во износ од 415,075 илјади кои доспеваат за плаќање во текот на 2019 година. На седницата на Собранието на Друштвото, одржана во април 2019 година, донесена е Одлука за зголемување на основната главнина на Друштвото со втора емисија на обични акции. Со оваа емисија се издаваат 1,265,423 обични акции со номинална вредност од 5,11299 ЕУР по акција, или вкупно номинална вредност во износ од 6,470,095.14 ЕУР во денарска противвредност по среден курс на НБРСМ на еден ден пред одржување на Собранието на Друштвото. Продажната цена по акција изнесува 315 МКД (приближно 5,12195 ЕУР), или вкупно 398,608 илјади МКД (приближно 6,481,434.88 ЕУР). Новите акции се издаваат со цел зголемување на капиталот на Друштвото и обезбедување на парични средства за враќање на заемот што Друштвото го има земено од Репро Оне Лимитед. На овој начин вкупните тековни обврски на Друштвото се намалуваат за износ од 398,608 илјади МКД и би изнесувале 168,169 илјади МКД.

3. Основни сметководствени политики

Основните сметководствени политики и проценки користени при составувањето на овие финансиски извештаи се дадени подолу. Сметководствените политики се користат конзистентно во текот на разгледуваниот период.

3.1. Приходи од продажба

Продажба на производи и стоки

Приходите од продажба на производи и стоки се мерат по објективната вредност на примените средства или побарувања, намален за враќање на стоките, трговските попусти и количинските работи. Приходот се признава во билансот на успех кога на купувачот му се пренесени значајните ризици и користи од сопственоста на стоките, друштвото не задржува вистинска контрола врз продадените стоки, приходите може веродостојно да се измерат, кога веројатно е дека економските користи ќе дојдат како прилив на друштвото, трошоците во врска со трансакцијата може веродостојно да се измерат и соодветен доказ за трансакцијата постои.

Обезбедување на услуги

Приходите од извршени услуги се признаваат во билансот на успех според степенот на завршеност на услугите на датумот на билансот на состојба и кога приходот може веродостојно да се измери, кога е веројатно е дека друштвото ќе има прилив на економски користи, трошоците за трансакцијата и за довршување на трансакцијата може да се измерат и соодветен доказ за трансакцијата постои.

3.2. Приходи од финансирање

Приходите од финансирање кои се пресметани до датата на билансот на состојба, се искажуваат како приходи во годината на која се однесуваат, независно дали се наплатени. Тие се состојат од приходи од дивиденди, капитални добивки од продажба на хартии од вредност, приходи од камати и курсни разлики. Дивидендите се признаваат како приходи кога ќе се утврди правото за примање на истата. Каматите се признаваат на пресметковна основа за периодот за кои се однесуваат.

3.3. Приходи од субвенции (грантови)

Примените средства без надомест во форма на субвенции од државата (грантови) се признаваат како грантови во зависност од тоа дали истите се однесуваат за средства или трошоци.

Ваквите средства се признаваат како приход во рамките на периодите кои се непоходни за нивно спротиставување со поврзаните трошоци за кои тие се наменети да ги надоместат на систематска основа. Тие не се одобруваат директно на акционерскиот капитал.

Доколку, ваквите примени средства се однесуваат на средства, вклучувајќи ги и немонетрани подршки по објективна вредност, се презентираат во билансот на состојба преку прикажување на добиениот надомест како одложен приход.

3. Основни сметководствени политики (Продолжение)

3.4. Расходи од финансирање

Расходите од финансирање кои се пресметани до датата на билансот на состојба, се искажуваат како расходи во годината на која се однесуваат, независно дали се платени. Тие се состојат од расходи од камати, провизии и курсни разлики.

Каматите се признаваат како расходи согласно на временскиот период за кои се однесуваат.

3.5. Курсни разлики

Деловните промени во странска валута се искажуваат во денари според курсот важечки на денот на деловната промена. Сите монетарни средства и обврски искажани во странска валута се превреднуваат во денари според средниот курс важечки на денот на билансот на состојбата.

Позитивните и негативните курсни разлики што настанале со пресметка на побарувањата и обврските во странска валута во нивната денарска противвредност се искажани во билансот на успех како приходи, односно расходи од финансирање во годината на која се однесуваат. Важечките средни курсеви на странските валути на 31 декември 2018 и 2017, се следните:

	2018	2017
1 ЕУР =	61.4950 МКД	61.4907 МКД
1 УСД =	53.6887 МКД	51.2722 МКД

3.6. Данок од добивка (тековен и одложен)

Данокот од добивка се состои од тековен и одложен данок. Данокот од добивка се признава во билансот на успех на Друштвото.

Тековниот данок од добивка се пресметува согласно одредбите на релевантните законски прописи во Република Македонија. Согласно даночните прописи, тековниот данок од добивка се пресметува на основа која претставува остварената добивка пред оданочување зголемена за трошоци кои не се признаваат за цели на оданочување (непризнаени трошоци) и помалку искажани приходи со поврзани лица. Данокот од добивка се пресметува со примена на важечката даночна стапка на датумот на билансот на состојба по стапка од 10% (2017: 10%).

Одложениот данок од добивка се пресметува со примена на методата на обврски за сите времи разлики кои се јавуваат на датумот на билансот на состојба како разлики помеѓу даночната основа на средствата и обврските и нивната сметководствена вредност, за целите на финансиско известување. Одложените даночни средства и обврски се мерат според важечките законски даночните стапки кои биле на сила и имаат правно дејство на датумот на билансот на состојба.

Пресметката на ефективната даночна стапка е дадена во Белешката 14.

3. Основни сметководствени политики (Продолжение)

3.7. Парични средства

Паричните средства се водат во билансот на состојба според номинална вредност. За целите на финансиските извештаи, паричните средства се состојат од готовина во благајни, парични средства на денарски и девизни сметки во банки, денарски депозити по видување и орочени депозити со рок на достасување до 30 дена.

3.8. Побарувања од купувачи

Побарувањата од купувачи ги опфаќаат сите побарувања од продажба на учиноци, евидентирани по фактурна вредност, намалени за исправката на вредност за сомнителни и спорни побарувања.

Со товарење на расходите се формира исправка на вредноста за сите побарувања за кои се смета дека се ненаплатливи на датумот на билансот на состојба. Индикатори за ненаплатливоста на побарувањата се следните: доцнење при исплата на побарувањата, инсолвентност на купувачите, можност за ликвидација или стечај на купувачите и друго. Сомнителните побарувања целосно се отпишуваат кога истите ќе се идентификуваат за такви.

3.9. Залихи

Залихите се искажуваат според пониската од набавната вредност и нето реализационата вредност. Набавната вредност ги вклучува сите трошоци за доведување на залихите во нивна сегашна состојба. Нето реализационата вредност е проценета пазарна вредност намалена за сите продажни, транспортни и дистрибуциони трошоци потребни за нивна продажба.

3.10. Недвижности, постројки и опрема (НПО)

(1) Општа објава

Почетно, НПО се евидентираат по нивната набавна вредност. Набавната вредност ја чини фактурната вредност на набавените средства зголемена за сите трошоци настанати до нивното ставање во употреба.

Последователно, Друштвото вршело во изминатите години законска ревалоризација на НПО на крајот од годината со примена на официјално објавените коефициенти за ревалоризација од страна на Државниот Завод за Статистика кои одговораат на општиот индекс на пораст на цени, врз нивната набавна вредност и акумулирана амортизација. Ваква ревалоризација на НПО повеќе не се евидентира.

Ефект од спроведената ревалоризација е ревалоризациона резерва во рамките на вкупниот капитал, која до 2001 година се распоредуваше сразмерно на акционерската главница, законските резерви и нераспоредената добивка, а од 2002 година повеќе не се распоредува и се евидентира и искажува издвоено во билансот на состојба.

3. Основни сметководствени политики (Продолжение)

3.10. Недвижности, постројки и опрема (НПО) - (Продолжение)

Трошоците за тековно и инвестиционо одржување се евидентираат на товар на расходите во моментот на нивното настанување. Издатоците кои се однесуваат на реконструкции и подобрувања, кои го менуваат капацитетот или корисниот век на употреба на НПО, се додаваат на набавната вредност на тие средства.

Позитивната, односно негативната разлика настаната при продажба на НПО се книжи како капитална добивка или загуба и се искажува во рамките на останатите приходи, односно расходи.

(2) Амортизација

Амортизацијата на НПО претставува систематска распределба на амортизирачкиот износ за време на корисниот век на употреба на средството. НПО се амортизираат поединечно, се до нивниот целосен отпис. Земјиштето и инвестициите во тек не се амортизираат.

Употребените годишни стапки на амортизација односно предвидените корисни векови на употреба на НПО за 2018 година во однос на 2017 година се следните:

	2018	2017	2018	2017
Недвижности	2.5-5 %	2.5-5 %	20-40 години	20-40 години
Транспортни средства	10-25 %	10-25 %	4-10 години	4-10 години
Компјутерска опрема	25 %	25 %	4 години	4 години
Канцелариски мебел	20 %	20 %	5 години	5 години

3.11. Биолошки средства

Биолошки средства се жив добиток (стадо) или растенија (насади). Биолошките средства се признаваат кога и само кога:

- Друштвото ги контролира средствата како резултат на минати настани;
- Постои веројатност дека идни економски користи поврзани со овие средства ќе претставуваат прилив во друштвото; и
- Објективната или набавната вредност на средствата може веродостојно да се измери.

Почетно, и на секој датум на билансот на состојба, биолошките средства се мерат според нивната објективна вредност намалена за проценетите трошоци во моментот на продажба, освен кога не може веродостојно да се определи објективната вредност.

Објективната вредност на едно биолошко средства е пазарната цена за истото која постои на активен пазар. Доколку не постои активен пазар, се користат алтернативни начини за проценка на објективната вредност, како што се: (а) најскорошна цена на пазарна трансакција, (б) пазарни цени на слични средства и (в) секторски стандарди мерила како што се количини, хектари, килограми месо и сл.

3. Основни сметководствени политики (Продолжение)

3.11. Биолошки средства (Продолжение)

Објективната вредност не може да се определи само при почетното признавање кога не се расположливи пазарно утврдени цени и вредности или алтернативните проценки на објективната вредност не се веродостојни. Во таков случај, биолошките средства се мерат според набавната вредност намалена за секоја акумулирана амортизација и сите акумулирани загуби поради оштетување. Штом објективната вредност на такви биолошки средства ќе стане веродостојно мерлива, друштвото треба да ги мери според објективната вредност намалена за проценетите трошоци во момент на продажба.

Во периодот кој е предмет на разгледување, Групацијата ги мери насадите според набавна вредност намалена за акумулирана амортизација, додека стадото е мерено според објективна вредност.

Стапката на амортизација на насадите изнесува 10% годишно (2017: 10% годишно).

3.12. Вложувања во подружници (зависни друштва)

Вложувања во подружници се сметаат оние вложувања каде Друштвото поседува контрола над гласачката сила (над 50%) во други друштва. Вложувањата во подружници се евидентирани во финансиските извештаи на матичното друштво според нивната набавна вредност, односно според износот на парични средства и еквиваленти на парични средства платени за стекнување на истото, намалени за трансакционите трошоци и било какво обезвреднување на вредноста на вложувањето. Во овие финансиски извештаи вложувањата во подружници се елиминирани.

3.13. Оштетување на средствата

Средствата кои имаат неограничен век на користење и не се амортизираат се предмет на годишна анализа за можноста за нивно оштетување. Средствата кои се амортизираат се предмет на анализа за можноста за нивно оштетување секогаш кога постојат услови кои укажуваат дека нивната сегашна сметководствена вредност е повисока од нивната надоместувачка вредност што покажува дека истите се оштетени. Загубата поради оштетување се евидентира за износот за кој сегашната вредност ја надминува надоместувачката вредност. Надоместувачка вредност претставува повисоката вредност од нето продажната вредност на средството намалена за трошоците за продажба и употребната вредност на средството.

3.14. Обврски спрема добавувачи

Обврските спрема добавувачи се искажуваат во висина на номиналните износи што произлегуваат од деловните трансакции.

Обврските спрема добавувачи се отпишуваат по истекот на рокот на застареност или со вонпроцесно порамнување, со товарење на останатите приходи.

3. Основни сметководствени политики (Продолжение)

3.15. Обврски по кредити и позајмици

Обврските по кредити се состојат од обврски по краткорочни и долгорочни кредити и се искажуваат според нивната номинална вредност. Износите на договорената камата се искажуваат во корист на останатите обврски, а на товар на расходите од финансирање. Обврските по кредитите од странство се искажуваат според курсот на Денарот на денот на билансот на состојба, а курсните разлики се евидентираат во рамките на приходи, односно расходи од финансирање.

3.16. Капитал

(1) Основна главнина

Основната главнина се признава во висина на номиналната вредност на издадените и уплатени акции.

(2) Откупени сопствени акции

Акциите кои се издадени од Друштвото и кои ги поседува истото се третираат како сопствени (трезорски) акции, се признаваат по нивната набавна вредност и се презентираат како намалување на капиталот на Друштвото.

(3) Законски резерви

Законските резерви се формираат од остварената добивка врз основа на законските одредби и со распоред на ревалоризационите резерви, а можат да се употребат за покривање на загубата. Согласно законските одредби, Друштвото е должно да издвои од добивката за тековната година минимум 5% за законски резерви, се додека резервите не достигнат 10% од основната главнина на Друштвото. Доколку износот на оваа резерва не надминува 10% од вредноста на основната главнина, истата може да биде употребена само за покривање на загуби. Доколку резервата надмине 10% од акционерскиот капитал на Друштвото, може да биде употребена за исплата на дивиденди со претходна одлука на Собранието на акционери.

(4) Ревалоризациона резерва

Ревалоризационата резерва се формирала врз основа на извршената годишна ревалоризација согласно изнесеното во точка 3.10. на овие белешки. Во согласност со законските прописи, салдото на ревалоризационата резерва по годишната пресметка се евидентира во рамките на капиталот. Оваа резерва не е предмет на распределба.

3. Основни сметководствени политики (Продолжение)

3.17. Наеми

Наемите со кои се пренесуваат на Друштвото сите ризици и користи кои произлегуваат од сопственоста на изнајменото средство се признаваат како финансиски наеми, при што средството се евидентира според неговата објективна вредност или доколку е таа пониска, сегашната вредност на минималните плаќања за наемот.

Наемите каде што значаен дел од ризиците и користите кои произлегуваат од сопственоста се задржани од наемодавателот, се класифицираат како оперативни наеми. Плаќањата за наем при оперативен наем се искажуваат во билансот на успех на рамномерна основа за времетраењето на наемот во евиденцијата на наемателите. Наемодавателите ги презентираат средствата кои се предмет на оперативен наем во билансот на состојба како средства за издавање или вложувања во недвижности.

3.18. Користи на вработените

Користи на вработените се сите форми на надоместок кој го дава Друштвото во размена за извршената услуга од страна на вработените.

(1) Краткорочни користи за вработените

Краткорочни користи за вработените се користи кои доспеваат за плаќање во рамките на дванаесет месеци по крајот на периодот во кој вработените ја извршиле услугата. Тука спаѓаат платите и придонесите за социјално осигурување, краткорочно платени отсуства, учества во добивките и други немонетарни користи. Сите краткорочни користи за вработените се признаваат како расход и обврска во висина на недисконтираниот износ на користите.

(2) Користи по престанок на вработувањето

Друштвото врши уплата на придонесите за пензиско и инвалидско осигурување на вработените во согласност со домашната законска регулатива. Придонесите, засновани на платите на вработените, се уплатуваат во Националниот фонд. Друштвото нема никакви дополнителни обврски поврзани со плаќањето на овие придонеси.

Друштвото е обврзано да им исплати на вработените кои заминуваат во пензија минимална отпремнина која одговара на два месечни просечни плати исплатени во државата во моментот на пензионирање. Друштвото нема направено резервирање за ова право на вработените бидејќи се смета дека сумата е незначајна за финансиските извештаи.

3. Основни сметководствени политики (Продолжение)

3.19. Резервации

Резервации (резерви за обврски) се признаваат кога Друштвото има сегашна обврска (правна или изведена) како резултат на минат настан, кога е веројатно дека ќе настанат идни одливи на средства по тој основ и кога е можно да се процени износот на обврската. Кога се очекува надоместување на дел од ваква обврска во иднина, пример преку договори за осигурување, надоместувањето се признава како посебно средство но само кога е извесно дека ќе биде примено истото. Расходот за било која резервација се признава во билансот на успех намалено за износот на надоместувањето. Ако ефектот од временската димензија на парите е значаен, резервациите се дисконтираат на нивната сегашна вредност со примена на стапки пред оданочување кои ги одразуваат тековните пазарни проценки.

3.20. Неизвесности

Неизвесна обврска е можна обврска која произлегува од минати настани, чие постоење ќе биде потврдено со случување или неслучување на еден или повеќе неизвесни идни настани, кои не се во целост под контрола на Друштвото. Неизвесни обврски не се признаваат во финансиските извештаи, туку само се обелоденуваат.

Неизвесни средства се можни средства кои произлегуваат од минати настани, чие постоење ќе биде потврдено со случување или неслучување на еден или повеќе неизвесни идни настани, кои не се во целост под контрола на Друштвото. Неизвесни средства се признаваат само кога е веројатен приливот на економски користи.

4. Финансиски ризици и управување со истите

Друштвото влегува во различни трансакции кои произлегуваат од неговото секојдневно работење, а кои се однесуваат на купувачите, добавувачите и кредиторите. Главните ризици на кои Друштвото е изложено и политиките за управување со нив се следните:

4.1. Пазарен ризик

Ризик од промени на курсевите

Друштвото влегува во трансакции во странска валута, кои произлегуваат пред се од користењето на позајмици од странски субјекти, при што истото е изложено на секојдневни промени на курсевите на странските валути. Друштвото нема посебна политика за управување со овој ризик со оглед дека во Република Македонија не постојат посебни финансиски инструменти за избегнување на овој вид на ризик. Според ова, Друштвото е изложено на можните флукуации на странските валути, кое сепак е ограничено поради фактот дека најголем број трансакции се во Евра, чии валутен курс се смета за релативно стабилен.

4. Финансиски ризици и управување со истите (Продолжение)

Ризик од промени на цените

Друштвото не е изложено на ризик од промени на цените на вложувањата расположливи за продажба, со оглед дека истото не располага со вакви вложувања.

4.2. Кредитен ризик

Друштвото е изложено на кредитен ризик во случај кога нејзините купувачи нема да бидат во состојба да ги исполнат своите обврски за плаќање. Друштвото нема значајна концентрација на кредитен ризик со оглед дека купувачи се поголем број на различни субјекти. Друштвото нема изградено посебна политика со цел да се управува или да се намали кредитниот ризик.

4.3. Каматен ризик

Друштвото е изложено на ризик од промени на каматни стапки, кои се однесуваат на користените кредити и позајмици договорени по варијабилни каматни стапки. Овој вид на ризик зависи од движењата на финансиските пазари и Друштвото нема начин да го намали. На датумот на билансот на состојба, Друштвото има значајни износи на користени позајмици, но најголем дел од нив се договорени со фиксни каматни стапки, па според тоа и не постои значајна изложеност на ваков вид на ризик од промени на каматните стапки.

4.4. Ликвидносен ризик

Ликвидносен ризик или ризик од неликвидност постои кога Друштвото нема да биде во состојба со своите парични средства редовно да ги плаќа обврските спрема своите доверители. Ваквиот ризик се надминува со константно обезбедување на потребната готовина за сервисирање на своите обврски.

4.5. Даночен ризик

Согласно законските прописи во РМ, финансиските извештаи и сметководствените евиденции на Групацијата подлежат на контрола од страна на даночните власти по поднесувањето на даночните извештаи за годината. Заклучно со датумот на Извештајот на ревизорите, не е извршена контрола на данокот од добивка за 2018 година, како и на персоналниот данок на доход и придонесите на личните примања.

5. Утврдување на објективна вредност

Друштвото располага со финансиски средства и обврски кои ги вклучуваат побарувањата од купувачи, обврските кон добавувачи, обврски кон кредитори како и нефинансиски средства за кои голем број на сметководствени политики и обелоденувања бараат утврдување на нивната објективна вредност.

Објективната вредност на финансиските средства и обврски е приближна на нивната сметководствена вредност со оглед на фактот дека истите имаат релативно кратка доспеаност во рок од максимум до една година од датумот на билансот на состојба. Објективната вредност на долгорочните обврски по кредити е непрактично да се утврдува со оглед дека ефектот од нивното сведување ќе биде нематеријален.

6. Финансиски инструменти

6.1. Ризик на финансирање

Друштвото врши финансирање на своето работење по пат на користење на краткорочни и долгорочни кредити и позајмици со цел да обезбеди соодветен поврат на вложувањата. Друштвото континуирано ја следи својата задолженост преку соодветна анализа која со состојба на 31 декември 2018 и 2017 година е следната:

	<u>2018</u>	<u>2017</u>
Обврски по кредити и позајмици	451,656	405,203
Пари и парични еквиваленти	(341)	(478)
Нето обврски (пари)	451,315	404,725
Акционерски капитал	37,023	37,023
% на задолженост	1,219%	1,093%

6.2. Ризик од девизни валути

Друштвото влегува во трансакции во странска валута, кои произлегуваат пред се од користењето на позајмици од странски субјекти, при што истата е изложена на секојдневни промени на курсевите на странските валути. Состојбата со девизните износи средствата и обврските деноминирани до денари на 31 декември 2018 и 2017 година по валути е следната:

	<u>Средства</u>		<u>Обврски</u>	
	<u>2018</u>	<u>2017</u>	<u>2018</u>	<u>2017</u>
ЕУР	29,468	31,470	213,912	215,353
УСД	17,848	19,467	207,549	196,245
Вкупно	47,316	50,937	421,461	411,598

Друштвото претежно е изложено на ЕУР и УСА долари.

Следната табела ја покажува сензитивната анализа на зголемување или намалување за 10% на македонскиот денар во однос на странските валути. Анализата е направена на девизните салда на средствата и обврските на датумот на билансот на состојба. Позитивните износи се зголемувања на добивката, а негативните се намалувања на добивката за соодветниот период.

	<u>Зголемувања за 10%</u>		<u>Намалувања за 10%</u>	
	<u>2018</u>	<u>2017</u>	<u>2018</u>	<u>2017</u>
ЕУР	(18,444)	(18,388)	18,444	18,388
УСД	(18,970)	(17,678)	18,970	17,678
Нето Ефект	(37,415)	(36,066)	37,415	36,066

6. Финансиски инструменти (Продолжение)

6.3. Ризик од промени на каматите

Друштвото се изложува на ризик од промени на каматни стапки во случај кога користи кредити и позајмици договорени по варијабилни каматни стапки или кога има пласирано средства кај други друштва или банки договорени по варијабилни каматни стапки.

Сметководствената вредност на финансиските средства и обврски според изложеноста на каматниот ризик на крајот од годините е како што следува:

	31 декември	
	2018	2017
Финансиски средства		
<i>Некаматносни:</i>		
- Парични средства	334	386
- Побарувања од купувачи	63,199	68,920
- Останати побарувања	1,685	5,122
	65,218	74,428
<i>Каматносни со променлива камата:</i>		
- Парични средства	7	93
- Депозити во банки	-	-
	7	93
	65,225	74,521
Финансиски обврски		
<i>Некаматносни:</i>		
- Обврски кон добавувачи	87,831	98,432
- Обврски по основ на позајмици	34,270	1,190
- Останати тековни обврски	21,440	25,220
	143,541	124,842
<i>Каматносни со променлива камата:</i>		
- Обврски по основ на кредити од банки	2,311	2,311
	2,311	2,311
<i>Каматносни со фиксна камата:</i>		
- Обврски по основ на кредити и позајмици	415,075	401,702
	415,075	401,702
	560,927	528,855

Следната табела ја покажува сензитивната анализа на зголемување или намалување за 1% поен на каматните стапки на користените кредити со варијабилна каматна стапка. Анализата е направена на салдата на обврски за кредити на датумот на билансот на состојба. Позитивните износи се зголемувања на добивката, а негативните се намалувања на добивката за соодветниот период.

6. Финансиски инструменти (Продолжение)

6.3. Ризик од промени на каматите (Продолжение)

	Зголемувања за 1%		Намалувања за 1%	
	2018	2017	2018	2017
Кредити од банки	(23)	(23)	23	23
Нето Ефект	(23)	(23)	23	23

6.4. Ризик од ликвидност

Следната табела ја дава рочноста на финансиските средства и обврски на Друштвото со состојба на 31 декември 2018 година според нивната доспеаност:

	До 1 месец	1 - 3 мес.	3-12 мес.	Над 12 мес.	Вкупно
Парични средства	341	-	-	-	341
Купувачи	63,199	-	-	-	63,199
Останати побарув.	933	752	-	-	1,685
	64,286	752	-	-	65,225
Добавувачи	87,831	-	-	-	87,831
Кредити и позајмици	349,293	90,162	9,890	2,311	451,656
Останати обврски	13,745	-	7,695	-	21,440
	450,869	90,162	17,585	-	560,927

Следната табела ја дава рочноста на финансиските средства и обврски на Друштвото со состојба на 31 декември 2017 година според нивната доспеаност:

	До 1 месец	1 - 3 мес.	3-12 мес.	Над 12 мес.	Вкупно
Парични средства	479	-	-	-	479
Купувачи	68,920	-	-	-	68,920
Останати побарув.	1,211	3,863	48	-	5,122
	70,610	3,863	48	-	74,521
Добавувачи	98,432	-	-	-	98,432
Кредити и позајмици	366,157	26,944	-	12,102	405,203
Останати обврски	13,401	-	11,819	-	25,220
	477,990	26,944	11,819	12,102	528,855

7. Сегментно известување

Со оглед на својата големина и активности, Друштвото не врши сегментно презентирање на своето работење.

8. ПРИХОДИ ОД ПРОДАЖБА

	2018	2017
	(000) МКД	(000) МКД
а) Анализа по пазари		
Приходи од продажба на производи на домашен пазар	120,734	116,804
Приходи од продажба на производи на странски пазар	1,362	189
Вкупно приходи од продажба	122,096	116,993
б) Анализа по производи		
Приходи од житарици	15,648	16,416
Приходи од лозарство	60,664	52,659
Приходи од овоштарство	14,695	18,667
Приходи од оранжерији	5,812	5,992
Приходи од сточарство	23,106	22,265
Приходи од трговска стока	2,171	994
Вкупно приходи од продажба	122,096	116,993

9. ОСТАНАТИ ОПЕРАТИВНИ ПРИХОДИ

	2018	2017
	(000) МКД	(000) МКД
Приходи од субвенции од државата	24,885	20,180
Приходи од услуги	5,038	6,714
Приходи од продажба на материјали и резервни делови	4,909	1,314
Приходи од отпис на обврски	10,096	2,010
Останати	-	-
Вкупно останати оперативни приходи	44,928	30,218

10. УПОТРЕБЕНИ СУРОВИНИ И МАТЕРИЈАЛИ

	2018	2017
	(000) МКД	(000) МКД
Потрошени суровини и материјали	34,389	25,614
Потрошена енергија	11,141	9,055
Потрошени резервни делови	2,313	2,359
Вкупно	47,843	37,028

11. ТРОШОЦИ ЗА ВРАБОТЕНИ

	2018	2017
	(000) МКД	(000) МКД
Бруто плати на вработени	51,255	49,273
Дневници за службени патувања и патни трошоци	71	46
Надомест на трошоците на вработените	5,223	4,380
Вкупно трошоци за вработени	56,549	53,699

12. ОСТАНАТИ ОПЕРАТИВНИ РАСХОДИ

	2018	2017
	(000) МКД	(000) МКД
Трошоци за повремено ангажирани работници	24,062	22,348
Набавна вредност на продадени стоки и материјали	13,331	6,855
Останати услуги	8,361	9,210
Наемнина на опрема и земјиште	8,362	8,526
Отпис на ситен инвентар	921	1,074
Трошоци за транспортни услуги	2,977	4,018
Даноци кои не зависат од резултатот	2,866	2,788
Кусоци и штети на биолошки средства и опрема	2,288	2,425
Отпис на ненаплатливи побарувања	7,248	-
Трошоци за поправка и одржување	1,951	2,097
Репрезентација и спонзорство	358	1,774
Останати општи расходи	2,294	2,291
Вкупно останати оперативни расходи	75,019	63,406

13. ПРИХОДИ (РАСХОДИ) ОД ФИНАНСИРАЊЕ

	2018	2017
	(000) МКД	(000) МКД
Приходи по основ на камати	-	-
Приходи по основ на курсни разлики	1,334	28,008
Приходи од продажба на хартии од вредност	54	17
Расходи за камати од кредити	(4,687)	(5,794)
Расходи од курсни разлики	(9,448)	(30)
Вкупно нето приходи (расходи) од финансирање	(12,747)	22,201

14. ДАНОК ОД ДОБИВКА

	2018	2017
	(000) МКД	(000) МКД
Усогласување на данокот:		
Добивка (загуба) пред оданочување	(32,401)	8,551
Ослободувања за добивката пред оданочување	-	-
Непризнаени расходи:		
Камати на заеми од поврзани субјекти	4,148	4,394
Репрезентација и спонзорства	322	-
Отпишани побарувања	6,977	-
Казни и пенали	190	-
Ненаплатени побарувања од заем	-	-
Други непризнаени расходи	-	1,678
Ослободување за наплатени заеми и загуба	-	(40,962)
Даночна основа	(20,764)	14,623
Пресметан данок од добивка	-	-
Други ослободувања	-	-
Данок од добивка	-	-
Добивка пред оданочување	(32,401)	8,551
Ефективна даночна стапка	0.00%	0.00%

Тековниот данок од добивка се пресметува согласно одредбите на релевантните законски прописи во Република Македонија. Согласно даночните прописи, тековниот данок од добивка се пресметува на основа која претставува остварената добивка пред оданочување зголемена за трошоци кои не се признаваат за цели на оданочување (непризнаени трошоци) и помалку искажани приходи со поврзани лица. Данокот од добивка се пресметува со примена на важечката даночна стапка на датумот на билансот на состојба по стапка од 10% (2017: 10%).

15. БИОЛОШКИ СРЕДСТВА

	Земјоделско производство (000) МКД	Насади (000) МКД	Стадо (000) МКД	Вкупно (000) МКД
Набавна вредност				
Состојба на 1 јануари	18,462	58,330	22,718	99,510
Набавки/сеидби	152,794	-	61	152,855
Усогласување	-	-	-	-
Продажби и други давања	-	-	(5,668)	(5,668)
Расход	-	-	(2,288)	(2,288)
Ожнеани земјоделски производи пренесени на залиха во текот на годината	(154,573)	-	-	(154,573)
Промена на објективната вредност на стадото	-	-	932	932
Состојба на 31 декември	16,683	58,330	15,755	90,768
Акумулирана амортизација				
Состојба на 1 јануари	-	45,220	-	45,220
Амортизација за годината	-	1,970	-	1,970
Усогласување	-	-	-	-
Состојба со 31 декември	-	47,190	-	47,190
Сегашна вредност на:				
31.12.2018 година	16,683	11,140	15,755	43,578
31.12.2017 година	18,462	13,110	22,718	54,290
Тековни	16,683	-	-	16,683
Нетековни	-	11,140	15,755	26,895

Насадите со сегашна вредност во износ од 11,140 илјади МКД во целост се состојат од лозови и овошни насади од кои што се добиваат земјоделски производи кои се предмет на понатамошна продажба.

Стадото во износ од 15,755 илјади МКД во целост се состои од жив добиток кој е прикажан по неговата објективна вредност на датумот на билансот на состојба.

Со состојба на 31 декември 2018 година, Друштвото има засеано земјоделски култури во вредност од 16,683 илјади МКД, кои што всушност претставуваат вложувања на Друштвото во есенската сеидба од 2018 година. Во текот на 2018 година, Друштвото има добиено земјоделски производи во вредност од 152,794 илјади МКД.

Друштвото е континуирано изложено на ризици кои се поврзани со земјоделското производство.

16. НЕДВИЖНОСТИ, ПОСТРОЈКИ И ОПРЕМА

Промени во текот на 2018 година:

	Земјиште (000) МКД	Градежни објекти (000) МКД	Постројки и опрема (000) МКД	Инвестиции во тек (000) МКД	Вкупно (000) МКД
Набавна вредност					
Состојба на 1 јануари	10,361	267,444	98,122	14,257	390,184
Набавки	-	-	17,061	351	17,412
Пренос од инвестиции во тек	-	-	-	-	-
Пренос од залихи и трошоци	-	-	-	-	-
Расходи	-	-	(6,234)	-	(6,234)
Продажби	-	-	-	-	-
Состојба на 31 декември	10,361	267,444	108,949	14,608	401,362
Акумулирана амортизација					
Состојба на 1 јануари	-	231,018	82,865	-	313,883
Амортизација за годината	-	1,859	3,470	-	5,329
Останато	-	-	(12)	-	(12)
Расход	-	-	(6,234)	-	(6,234)
Продажби	-	-	-	-	-
Состојба на 31 декември	-	232,877	80,089	-	312,966
Сегашна вредност на:					
31.12.2018 година	10,361	34,567	28,860	14,608	88,396
31.12.2017 година	10,361	36,426	15,257	14,257	76,301

Сите недвижности со кои располага Друштвото се користат за обавување на неговите активности.

Друштвото располага со значен број на недвижности (објекти) кои се наоѓаат на различни локации со сегашна сметководствена вредност од 34,567 илјади МКД. За еден дел од овие средства, Друштвото поседува документи за сопственост на истите, додека за друг поголем дел сопственоста според имотните или поседовни листови е на Република Македонија, додека Друштвото е корисник на истите. Ваквата состојба, според Друштвото произлегува од сеуште нецелосно регулираните имотно-правни односи.

Со состојба на 31 декември 2018 година, дел од имотот на Друштвото - Оранжериите со сите придружни објекти, кои немаат сегашна вредност со оглед дека се целосно амортизирани, се ставени под хипотека во корист на Стопанска банка АД Скопје.

17. ДАДЕНИ АВАНСИ ЗА МАТЕРИЈАЛНИ СРЕДСТВА

Со состојба на 31 декември 2018 година, Друштвото има дадени аванси во износ од 1,826 илјади МКД (2017: 1,826 илјади МКД) на друштва изведувачи на градежно занатски работи.

18. ГУДВИЛ

Гудвилот во износ од 350 илјади МКД (2017: 350 илјади МКД) произлегува како вишок на набавната вредност над учеството на матичното друштво во објективната вредност на идентификуваните средства и обврски на подружницата Бистра Аспром ДООЕЛ. Гудвилот потекнува од 2009 година при превземањето на друштвото Бистра Аспром ДООЕЛ.

19. ЗАЛИХИ

	2018	2017
	(000) МКД	(000) МКД
Материјали	6,876	4,547
Резервни делови	1,849	2,037
Ситен инвентар и амбалажа	134	150
Готови производи	7,897	7,018
Трговски стоки	1,878	605
Вкупно залихи	18,634	14,357

20. ПОБАРУВАЊА

	2018	2017
	(000) МКД	(000) МКД
Купувачи во земјата	16,068	18,168
Купувачи во странство	47,131	50,752
Дадени аванси на добавувачи	393	345
Спорни побарувања	-	-
	63,592	69,265
Минус: Исправка на вредноста на сомнителни побарувања	-	-
Вкупно побарувања од продажба	63,592	69,265

21. ОСТАНАТИ ТЕКОВНИ СРЕДСТВА И АВР

	2018	2017
	(000) МКД	(000) МКД
Побарувања за данок од добивка	48	48
Побарувања за ДДВ	1,404	363
Побарувања од вработените за купени производи	820	672
Дадени позајмици	752	3,863
Однапред платени трошоци за концесија на пасишта	-	-
Останати	113	176
Вкупно останати тековни средства и АВР	3,137	5,122

22. ПАРИЧНИ СРЕДСТВА

	2018 (000) МКД	2017 (000) МКД
Денарски сметки кај комерцијални банки	7	93
Денарска благајна	334	386
Девизни сметки	-	-
Вкупно парични средства	341	479

23. АКЦИОНЕРСКИ КАПИТАЛ

	2018 Бр. на акции	2017 Бр. на акции	2018 (000) МКД	2017 (000) МКД
Обични акции	118,800	118,800	37,023	37,023
Вкупно	118,800	118,800	37,023	37,023

Номиналната вредност на една акција изнесува 5.11 ЕУР.

Структурата на акционерскиот капитал со состојба на ден 31 декември 2018 година според евиденцијата на ЦДХВ е како што следува:

	31 декември 2018 година	
	Број на акции	% на Учество
Акционери со над 5% од акциите		
Репро Оне Лимитед од Британски Девствени Острови	114,978	96.78%
Останати помали акционери со под 5% од акциите	3,822	3.22%
Вкупно	118,800	100.00%

24. ДОЛГОРОЧНИ КРЕДИТИ И ПОЗАЈМИЦИ

			2018	2017
		<u>валута</u>	<u>(000) МКД</u>	<u>(000) МКД</u>
Кредити и позајмици од:				
Стопанска Банка АД Скопје	(а)	ЕУР	2,311	2,311
Репро Оне Лимитед	(б)	ЕУР	68,041	67,363
Репро Оне Лимитед	(в)	ЕУР	67,929	67,250
Репро Оне Лимитед	(г)	УСД	59,750	56,496
Репро Оне Лимитед	(д)	УСД	59,628	56,380
Репро Оне Лимитед	(ѓ)	УСД	59,675	56,425
Репро Оне Лимитед	(е)	ЕУР	61,666	61,053
Репро Оне Лимитед	(ж)	УСД	28,496	26,944
Репро Оне Лимитед	(з)	ЕУР	9,890	9,791
Вкупно долгорочни кредити			417,386	404,013
Минус: тековна доспеаност на долгорочни кредити			(415,075)	(391,911)
Нето долгорочни кредити			2,311	12,102

(а) Договор за кредит број 2349 од 3.01.1996 година, од примарна емисија, на износ од 2,311 илјади МКД со еднократна отплата на 15.03.2020 и провизија од 2.5% годишно. Обезбедување е дадена хипотека на имот.

(б) Договор за позајмица број 03-1180 од 26.10.2007 година и Анекс број 11 од 2018 година, на износ од 1,106,482 ЕУР со рок на враќање на 17.01.2019 во еднократна отплата и каматна стапка од 1% годишно.

(в) Договор за позајмица број 03-1489 од 25.12.2007 година и Анекс бр.10 од 2018 година, на износ од 1,104,622 ЕУР со рок на враќање на 17.01.2019 во еднократна отплата и каматна стапка од 1% годишно.

(г) Договор за позајмица 03-195 од 06.03.2007 година и Анекс бр.11 од 2018 година, на износ од 1,112,907 УСД со рок на враќање на 17.01.2019 во еднократна отплата и каматна стапка од 1% годишно.

(д) Договор за позајмица 03-482 од 20.06.2007 година и Анекс бр.10 од 2018 година, на износ од 1,110,604 УСД со рок на враќање на 17.01.2019 во еднократна отплата и каматна стапка од 1% годишно.

(ѓ) Договор за позајмица 03-594 од 16.06.2008 година и Анекс бр.10 од 2018 година, на износ од 1,111,525 УСД со рок на враќање на 17.01.2019 во еднократна отплата и каматна стапка од 1% годишно.

(е) Договор за позајмица 03-356 од 25.03.2008 година и Анекс бр.10 од 2018 година, на износ од 1,002,783 ЕУР за отплата на заемот на 21.02.2019 во еднократна отплата и каматна стапка од 1% годишно.

(ж) Договор за позајмица 03-126 од 21.02.2012 и Анекс бр. 6 од 2018 година, на износ од 530,761 УСД со отплата во рок од една година односно на 21.02.2019 и каматна стапка од 1% годишно.

24. ДОЛГОРОЧНИ КРЕДИТИ И ПОЗАЈМИЦИ (Продолжение)

(з) Договор за позајмица 03-458/1 од 02.06.2011 и Анекс бр. 6 од 2017 година, на износ од 159,228 ЕУР со еднократна отплата на 02.06.2019 и каматна стапка од 1% годишно.

Заемите од Репро оне Лимитед не се обезбедени.

Доспевањето на долгорочните кредити е како што следува:

	2018 (000) МКД	2017 (000) МКД
Во рок од една година	415,075	391,911
Во рок над една до пет години	2,311	9,791
Над 5 години	-	2,311
	417,386	404,013

Деноминираноста на кредитите и заемите според валути е следната:

	2018 (000) МКД	2017 (000) МКД
Во МКД	-	-
Во ЕУР	209,837	207,768
Во УСД	207,549	196,245
	417,386	404,013

25. ОБВРСКИ СПРЕМА ДОБАВУВАЧИ

	2018 (000) МКД	2017 (000) МКД
Обврски спрема добавувачи во земјата	87,708	97,274
Обврски спрема добавувачи во странство	123	1,158
Обврски за примени аванси	6,780	9,971
Вкупно обврски спрема добавувачи	94,611	108,403

26. КРАТКОРОЧНИ КРЕДИТИ И ПОЗАЈМИЦИ

	2018	2017
	(000) МКД	(000) МКД
Кредити и позајмици од:		
Маџдра Галичник ДООЕЛ	-	474
Винарија Стоби ДООЕЛ	34,138	558
Останати	132	158
Вкупно краткорочни кредити	34,270	1,190

Примените позајмици се краткорочни со рок на враќање во текот на 2018 година и без камата. Нема дадено обезбедување за истите.

27. ОСТАНАТИ ТЕКОВНИ ОБВРСКИ И ПВР

	2018	2017
	(000) МКД	(000) МКД
Обврски спрема вработените за нето плати	4,094	2,194
Обврски за персонален данок од плати	316	153
Обврски за придонеси од плати	2,082	1,129
Обврски за ДДВ	18	18
Обврски за данок од добивка	-	-
Обврски за отпремини	268	398
Останати обврски спрема вработените и други лица	1,061	937
Обврска за персонален данок по други исплати	1,047	3,014
Обврска за концесија	7,695	11,819
Недоспеани камати по позајмици	4,150	4,287
Неисплатени надоместоци на одбор на директори	411	285
Обврски по основ на судски пресуди	54	4
Останати тековни обврски	1,625	982
Вкупно останати тековни обврски и ПВР	22,821	25,220

28. НЕИЗВЕСНОСТИ

а) Дадени хипотеки на својот имот

Друштвото има дадено хипотеки на својот имот како обезбедување на плаќање спрема банките и други друштва за следните превземени обврски:

а) Хипотека од ПРВ РЕД на имот - Оранжерији со придружни објекти во корист на Стопанска банка АД Скопје како обезбедување за користени кредити од банката.

б) Судски спорови во корист на Друштвото

Друштвото се јавува како тужител во неколку судски постапки кои произлегуваат од редовното работење на Друштвото.

в) Судски спорови против Друштвото

Од друга страна, Друштвото се јавува како тужена странка во неколку судски спорови во вкупен износ од 27,323 илјади МКД, а како најзначаен судски спор е спорот со Хемомак Пестициди на износ од 15,611 илјади МКД по основ на долг.

Во текот на 2018 година, со судско порамнување, предметот со Хемомак Пестициди е правосилно завршен, Друштвото е задолжено да го плати долгот на три еднакви месечни рати, најдоцна до 31.08.2019 година.

29. РАЗЛИКИ ПОМЕЃУ ГОДИШНА СМЕТКА И ФИНАНСИСКИ ИЗВЕШТАИ

Како резултат на различниот начин начинот на прикажување на одредени ставки во консолидираната годишна сметка и консолидираните финансиски извештаи се појавуваат следните разлики:

	2018	2017
	(000) МКД	(000) МКД
Вкупни средства според Годишна сметка	222,194	223,484
Извршени елиминации при консолидација	(1,154)	(1,667)
Гудвил од консолидација	350	350
Останато	(1,536)	(177)
Вкупни средства според ревидирани извештаи	219,854	221,990

30. ТРАНСАКЦИИ СО ПОВРЗАНИ СУБЈЕКТИ

Побарувања и обврски од:	31 декември 2018 година	
	<u>Побарувања</u>	<u>Обврски</u>
Репро оне Лимитед	-	419,02□
Репро 21 Скопје	-	18,1□1
Црвени брегови АД, Неготино	-	2,□63
Винарија Стоби Градско	-	34,249
Перминдекс ДООЕЛ	-	6,299
Вкупно побарувања и обврски со поврзани субјекти	<u>-</u>	<u>480,489</u>

31. НАСТАНИ ПО ДАТУМОТ НА ИЗВЕСТУВАЊЕ